

Moord toont gevaar neonazi-netwerken

[Achtergrond](#) - 25 juni 2019 - Auteur: Marja Verburg

De moord op CDU-politicus Walter Lübcke heeft de aandacht gevestigd op het rechtse geweld in Duitsland. De verdachte zou contact hebben gehad met de verboden organisatie Combat 18. Die lijkt goed georganiseerd en roept haar leden op terreurcellen te vormen en aanslagen te plegen.

Walter Lübcke, regionaal politicus in Kassel, werd in de nacht van 2 juni op het terras voor zijn huis van dichtbij door het hoofd geschoten. De politie verdenkt Stephan E. (45) van de moord. Hij was jarenlang bekend bij de veiligheidsdiensten als gevaarlijke rechts-extremist en verschillende keren veroordeeld voor geweldsmisdrijven. Maar de afgelopen tien jaar viel hij niet meer op. Hij was getrouwd, had twee kinderen en pleegde geen misdaden meer, zo leek het.

Zo verdween hij van de lijst van extreem-rechtse *Gefährder*, mensen van wie mogelijk een terroristische dreiging uitgaat. In de extreem-rechtse scene gaat dat om zo'n 12.700 mensen, zei het hoofd van de binnenlandse veiligheidsdienst Verfassungsschutz Thomas Haldenwang vorige week bij de [persconferentie](#) over de moord op Lübcke. En het is "schier onmogelijk" die allemaal voortdurend te volgen, voegde hij eraan toe. Politici en immigranten leven al jaren met bedreigingen van rechts-radicalen, zei Groenen-politicus Sebastian Striegel daarover vorige week in [NRC](#). Hij noemt de moord op Lübcke "angstaanjagend, maar niet verrassend."

De vraag dringt zich op of er niet veel meer *Gefährder* zijn, als Stephan E. al niet meer op de lijst van de Verfassungsschutz stond. Naar nu blijkt, plaatste hij haatcommentaren op sociale media, dreigde dat er doden zouden vallen als de regering niet snel zou aftreden en had hij wel degelijk nog steeds contacten in de extreem-rechtse scene. [ARD-tv-programma Monitor](#) meldde vorige week dat E. begin maart bij een geheim neonazi-concert is gefotografeerd. Daar kun je niet bij zijn als je daar geen goede contacten hebt, stelde het programma.

Combat 18

Onduidelijk is nog of E. alleen heeft gehandeld. Een van de neonazi-organisaties waarmee hij - in ieder geval in het verleden - contact had, is Combat 18. De 1 en de 8 staan voor de letters A en H, de initialen van Adolf Hitler. In Duitsland wordt Combat 18 ook Kampftruppe Adolf Hitler genoemd. De organisatie geldt als

militante tak van Blood and Honour, de neonazi-organisatie die eind jaren tachtig in Groot-Brittannië werd opgericht.

Extreem-rechts geweld in cijfers

Het aantal door rechts-extremisten gepleegde haatmisdrijven (*Hasskriminalität*), geweld gericht tegen bepaalde groepen, is in Duitsland gestegen van 821 in 2017 naar 871 in 2018, blijkt uit [cijfers van de federale recherche BKA](#) van mei. Het totaal aantal rechtse misdrijven in 2018 was 7153. Ter vergelijking: het aantal misdrijven gepleegd door links bedroeg vorig jaar 77, die gepleegd in naam van een religie 184.

Zie ook: [Chronologie: rechte Gewalt in Deutschland](#) (Deutsche Welle)

Vanuit Groot-Brittannië ontstond een netwerk van neonazi's in meerdere Europese landen. Combat 18 wordt verantwoordelijk gehouden voor de dood van meerdere immigranten in het Verenigd Koninkrijk in de jaren negentig. Ook in andere Europese landen pleegde het netwerk aanslagen op immigranten, politici en journalisten. De organisatie verspreidt handleidingen voor het maken van bommen en lijsten met namen van potentiële slachtoffers.

Blood and Honour werd in Duitsland in 2000 verboden, maar sinds 2013 is Combat 18 weer actief, meldde [ARD-programma Panorama](#) vorig jaar. Overigens niet alleen in Duitsland, maar ook in Groot-Brittannië, de Scandinavische landen, België en Nederland, aldus de [Berliner Zeitung](#). Duitse veiligheidsdiensten weten al langer dat Combat 18-leden meedoen aan neonazi-trainingskampen in Tsjechië bijvoorbeeld, waar ze leren schieten, meldde de [Süddeutsche Zeitung](#) in januari. Combat 18 propageert de vorming van losse terreurcellen die zelfstandig aanslagen plegen. Dat is de manier waarop de [NSU](#) ook te werk ging, de neonaziterreurcel die tussen 2000 en 2007 tien moorden, een aantal bomaanslagen en 15 roofovervallen pleegde. Bij de moorden kwamen acht Turkse middenstanders, een Griek en een politieagente om.

Neonazibands

In Duitsland zou de organisatiestructuur van Combat 18 inmiddels uit zo'n 25 tot 50 mensen bestaan, verspreid over het hele land. Dat melden Duitse media mede op basis van informatie van links-activistische groepen die Combat 18 al langer in de gaten houden. *Sektionsführer* organiseren in hun eigen regio bijeenkomsten voor leden, die maandelijks 15 euro betalen. Een aanzienlijk deel van dat geld werd tot voor kort op de rekening van Stanley R. uit Hessen gestort, ontdekte Panorama. Hij geldt als de centrale figuur binnen Combat 18. Thorsten H. uit Thüringen zou de netwerken van de organisatie onderhouden.

Rechtse netwerken in Duitsland

Combat 18 geldt als een van de belangrijkste rechts-radicalen netwerken in Duitsland. Er zijn ook andere groepen actief. De Rijksburgers, die de Duitse staat niet erkennen, nemen in aantal toe - dat zijn er **inmiddels 19.000**. Zij vallen op door gebruik van geweld. Ongeveer 1000 van hen gelden als rechts-extremistisch. Het rechtse netwerk **Identitäre Bewegung**, ook wel Hipster-nazi's genoemd, vreest dat het 'Duitse volk' wordt gemarginaliseerd en waarschuwt voor 'vervanging' door vreemde, islamitische volken: '*der grosse Austausch*'.

In richtlijnen zijn 'broederplichten' en een zwijgplicht vastgelegd. Concerten met neonazibands worden gebruikt om het gedachtegoed te verspreiden en mensen te rekruteren. Via muziek en flyers wordt opgeroepen tot geweld. Het gaat om een nauw en gewelddadig neonazi-netwerk dat "zeer gevaarlijk" is, citeerde de [Frankfurter Allgemeine Zeitung](#) (FAZ) vorige week politicoloog Hajo Funke. Funke heeft in meerdere onderzoekscommissies naar terreurcel NSU gezeten.

De harde kern van Combat 18 is te vinden in Dortmund (Noordrijn-Westfalen) en in de omgeving van Kassel in Hessen. Hier wonen Stephan E., Stanley R. en tot zijn dood ook Lübcke. Juist in deze deelstaat functioneert de veiligheidsdienst Verfassungsschutz slecht, schrijven verschillende Duitse media. Ze heeft geen zicht op de extreem-rechtse structuren, schrijft de [FAZ](#). Hoe erg het echt met de dienst gesteld is, blijft voorlopig onduidelijk. Een rapport over het functioneren van de Verfassungsschutz in Hessen wordt de komende 120 (!) jaar geheim gehouden.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/32269/moord-toont-gevaar-neonazi-netwerken>